

Ett Narkotikafritt
Sverige

SBK

KO ĆE KOGA ULOVITI?

Švedska bez droga

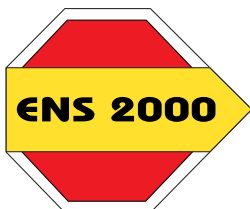
ENS2000

Kampanja "Švedska bez droga 2000" započela je 1989. godine i danas predstavlja najveću kampanju u Švedskoj kada je reč o izradi besplatnog informativnog materijala za sve osnovne škole sa srednjim i višim razredima kao i srednje škole.

Tokom proteklih godina distribuirali smo novine, plakate, filmove, organizovali takmičenja, dodeljivali stipendije, sproveli edukacije preko 6.500 osoba iz 1.500 škola. Pored toga, svim školama smo dostavili "program za suzbijanje droga" (drogpolicy) i "fasciklu o preventivnim aktivnostima protiv droga" (drogförebyggarpärm). Materijal se besplatno ažurira četiri puta godišnje.

Marljivo radimo u cilju da našim školama pružimo informacije najvećeg mogućeg obima i pretpostavke našeg rada su da je sav materijal za sve škole besplatan i dobrog kvaliteta. Mišljenja smo da je ovaj rad od ogromne važnosti, pošto zloupotreba narkotika u zemlji pokazuje tendenciju stalnog porasta, koja je, nažalost, konstantno prisutna poslednjih godina. Zahvaljujući našim mnogobrojnim sponzorima iz švedske privrede, u mogućnosti smo da školama ponudimo prvoklasan materijal koji u potpunosti pokriva sve sadržaje informacija o narkoticima i dopingu.

Za detaljnije informacije, posetite www.ens2000.se!

Ett Narkotikafritt
Sverige

Kanabis (Cannabis) je zajednički naziv za hašiš, marihuanu i hašišovo ulje. Hašiš je najčešća droga u Švedskoj. Mnogi smatraju da hašiš pripada lakim drogama i da nije opasan u istoj meri kao druge "teže droge".

To je potpuno pogrešno. Ne postoje lake i teške droge. Droga je droga, i tu je kraj priči.

Kod mladih koji puše hašiš mogu se javiti sledeći poremećaji:

- zastoj razvoja
- pogoršanje kratkoročnog pamćenja
- oslabljenost logičkog mišljenja
- pasivnost i umrtvljenost
- psihoze prouzrokovane hašišom
- shizofreno ponašanje
- smanjena proizvodnja spermatozoida
- gubitak seksualne želje
- poremećaj menstrualnog ciklusa
- oslabljenost imuniteta

Pošto je količina katrana u kanabisu najmanje 50% veća nego u običnom duvanu, postoji, između ostalog, veći rizik za rak pluća.

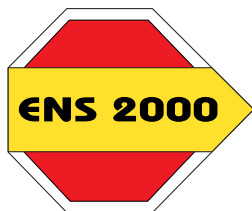
Dakle, kanabis nije nikakva laka droga. Kanabis/hašiš je narkotik.

Heroin (Heroin) pripada grupi opijata i deluje umirujuće na nervni sistem, posebno na centar za bol. Unosi se u organizam ubrizgavanjem u venu, ušmrkavanjem ili pušenjem. Mnogi mladi izjednačuju heroin za pušenje sa hašišom/marihuanom. Međutim, heroin je mnogostruko opasniji. Heroin, bez obzira u kom obliku, predstavlja drogu koja stvara najveću zavisnost i od koje se najteže može odviknuti.

Oštećenja:

- poremećaj funkcija creva i bubrega
- nestanak seksualne želje
- sušenje usta
- mučnina

Opojno dejstvo je umirujuće i doprinosi ublažavanju bola, nakon čega osoba tone u stanje pospanosti i ima osećaj da je telo toplo i teško. Smrt usled predoziranja je česta pojava, jer disanje i moždana funkcija mogu naglo prestati. Stopa smrtnosti je visoka, oko 5 puta veća od normalne stope smrtnosti u okviru populacije istog godišta. 1 - 2 injekcije su dovoljne za doživotnu zavisnost.

Ett Narkotikafritt
Sverige

Od heroina umire veći broj ljudi nego od svih ostalih droga zajedno. Od 100 korisnika heroina prežive četiri osobe u proseku.

Amfetamin (Amfetamin) spada u droge sa euforičnim delovanjem, jer dovodi do povišenog raspoloženja. Amfetamin utiče na mozak, pluća i srce.

Oštećenja:

- ubrzan rad srca i ubrzano disanje
- povišen krvni pritisak
- sušenje usta
- glavobolja
- znojenje, povišena telesna temperatura
- drhtavica
- nedostatak vitamina, neuhranjenost
- poremećaji vida
- vrtoglavica
- poremećaj sna
- rano ispadanje zuba
- paranoja

Psihoze:

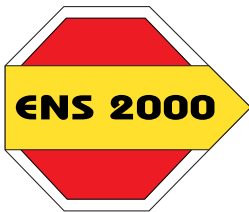
- agresivnost
- anksioznost
- sumanute ideje
- halucinacije
- neprijateljsko raspoloženje

Apstinencija:

- potištenost
- apatičnost
- glad
- bolovi u zglobovima
- anksioznost

Predoziranje:

- grčevi
- gušenje
- nekontrolisani porast telesne temperature
- zastoj srca

Ett Narkotikafritt
Sverige

Doping (Doping)

Devojke dobijaju **anoreksiju**, mladići **megareksiju**. Devojke gladuju kako bi bile vitke i lepe, mladići uzimaju doping kako bi bili razvijeni i mišićavi. Međutim, šteta izazvana dopingom je mnogo veća od koristi.

Oštećenja:

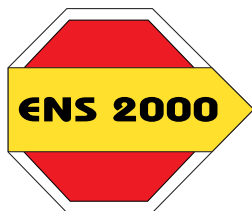
- anabolički steroidi povećavaju razdražljivost i agresivnost
- jetra trpi promene kod svih osoba koje uzimaju anabolike
- mogu se dobiti ciste ispunjene krvlju i ciroza jetre
- povećan rizik nastanka zapaljenja prostate
- otežano mokrenje
- zastoj rasta
- akne na licu i gornjem delu tela
- opadanje kose
- srčani infarkt
- zakrećenje krvnih sudova
- poremećaj funkcije bubrega
- u početku dolazi do drastičnog povećanja polnog nagona koji kasnije potpuno iščezava
- atrofija testisa
- proizvodnja spermatozoida se smanjuje ili potpuno prestaje
- mladi ljudi mogu postati sterilni
- grčenje mišića
- kidanje mišića

Žene:

Pored gore opisanih neželjenih posledica, anabolički steroidi dovode kod žena do produblivanja boje glasa, rasta brade i poremećaja menstruacije.

Kokain (Kokain) je srodan amfetaminu. Razlika se sastoji u tome što je kokain anestetičko sredstvo sa snažnim lokalnim dejstvom.

Kokain se može uneti u organizam putem udisanja ili ušmrkavanja, putem ubrizgavanja injekcijom ili stavljanja neposredno na sluzokožu usta, čmarnog creva ili vagine.

Ett Narkotikafritt
Sverige

Oštećenja:

- nos koji curi, krvarenja iz nosa
- oštećenja hrskavice u nosu što može dovesti do nastanka šupljine u nosnoj pregradi
- gubitak svesti
- epileptički napadi
- gubitak telesne težine
- gubitak snage
- drhtavica
- mučnina
- povraćanje
- povećan rad srca
- ubrzano disanje
- povišena telesna temperatura
- znojenje
- zatvor
- impotencija
- halucinacije
- nesаница

Predoziranje:

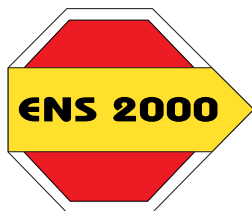
- grčenje mišića
- visoka telesna temperatura
- smrt kao posledica srčanog infarkta ili moždanog udara

LSD (LSD) je halucinogena droga koja i u krajnje malim dozama (oko 2 zrna kuhinjske soli) utiče na percepciju. Droga je stekla veliku popularnost u vreme "dece cveća". Dejstvo LSD-a nastupa 15-60 minuta nakon unošenja droge u organizam i traje oko 4 sata. Tokom trajanja delovanja LSD-a, osoba nema kontrolu nad svojim postupcima. Čovek može verovati da može da zaustavi voz, da poleti sa krova kuće i sl.

LSD može prouzrokovati teške psihičke bolesti, kao npr. shizofreniju.

Predoziranje:

- duže i snažnije delovanje tripa
- devijantno ponašanje

Ett Narkotikafritt
Sverige

GHB (GHB) (gama hidroksibutirat) je zapravo medicinsko anestetičko sredstvo. Postoji u obliku praška ili bezbojne tečnosti. Miris podseća na miris krpe za pranje poda.

Neželjene posledice:

- abnormalno težak umor
- gubitak svesti
- povraćanje
- drhtavica i grčevi
- GHB je opasan po život u velikim dozama i u kombinaciji sa alkoholom i drugim drogama.

GHB se ubraja u lekove, a od 1. februara 2000. godine uvršten je i u narkotike. To znači da je svaki kontakt sa GHB-om, koji nije medicinski opravdan, kažnjiv.

U SAD-u je GHB zabranjen već od 1990. godine, kada je konstatovano da je droga prouzrokovala nekoliko smrtnih slučajeva kao i ozbiljna bolesna stanja.

GHB stvara zavisnost, dovodi do apstinencijalnih tegoba i tolerancije (tj. doza se mora postepeno povećavati da bi se dostigao određeni efekat).

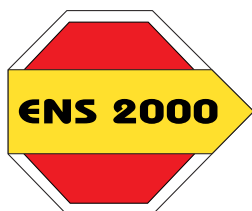
Ekstazi (Ecstasy) je jak nervni gas koji može da dovede do teških psihičkih poremećaja. Droga je stekla popularnost u Engleskoj tokom osamdesetih godina. Ekstazi je jeftina droga koja se dosta jednostavno proizvodi. Unosi se u organizam u obliku tableta i javlja se pod različitim imenima: Adam, XTC ili yuppie-droga. Korisnik oseća živahnost i raspoloženje i može da pleše neograničeno dugo.

Predoziranje:

- grčenje mišića
- toplotni udar
- tromb
- insuficijencija bubrega
- visoka telesna temperatura
- koma
- smrt

Lekovi (Läkemedel), npr. Rohypnol, Valium, Sobril

Lekovi za umirenje izazivaju često stanje jake zavisnosti. Lekovi utiču negativno, između ostalog, na vreme reakcije, korisnik postaje usporen i umoran. Šezdesetak lekova ove vrste svrstani su u narkotike.

Ett Narkotikafritt
Sverige

Mešanje alkohola, tableta i narkotika je način, kako za radoznalnu omladinu tako i za prekaljene korisnike narkotika, da produže i povećaju opojno dejstvo. Zabeleženo je više smrtnih slučajeva, jer su ishodi često nepredvidivi.

Poslednjih godina govori se puno o, između ostalog, Rohypnolu. Sredstvo je postalo popularno u krugovima kriminalaca, jer, između ostalog, dovodi do gubitka osećaja empatije. Osoba može reagovati bezobzirnije prilikom kriminalnih i nasilnih radnji.

Rohypnol se zove i "date-rape-drug", ili "droga za silovanje", jer se koristi za omamljivanje potencijalnih žrtava silovanja. Sada neki od proizvođača Rohypnola dodaju tabletama obojenu materiju koja se oslobađa u kontaktu sa vodom, što otežava stavljanje tablete u npr. piće.

Snifanje (Sniffning)

Snifanje je ponovo aktuelno. Najčešći preparati su rastvarači, rastvori kaučuka, lepak i gasovi za upaljač (tečni butan ili propan). Opojno dejstvo se javlja vrlo brzo i dovodi do nestvarnog doživljavanja stvarnosti i halucinacija. Sve vrste snifanja prouzrokuju oštećenja centralnog nervnog sistema i mozga. Dolazi i do teškog oštećenja jetre i bubrega. Ako se osoba onesvesti potrebna je hitna lekarska pomoć, pri čemu je važno napomenuti da se radi o slučaju snifanja.

Onaj koji se oda snifanju može biti preuzet radi zaštite i nadzora na osnovu zakona LVU (Zakon o socijalnoj zaštiti mladih lica) i LVM (Zakon o socijalnoj zaštiti zavisnika).

Da li želite detaljnije informacije?

Da li imate pitanja?

Posetite www.ens2000.se ili nazovite na telefon: 019-20 57 00